

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 168/06-96

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. septembra 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť J. B., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. Nc 920/00 a v súčasnosti pod sp. zn. 21 P 33/01 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 33/01 porušil právo J. B., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 33/01 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. J. B. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. B. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 11 995 Sk (slovom jedenásťtisícdeväťstodevät'desiatpäť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. J. M., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 10. mája 2006 č. k. I. ÚS 168/06-66 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd I“ alebo „súd“) v konaní vedenom pôvodne pod sp. zn. Nc 920/00 a v súčasnosti pod sp. zn. 21 P 33/01 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z relevantnej časti sťažnosti vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej aj „okresný súd II“) č. k. 24 C 21/96-64 z 15. októbra 1997 bolo manželstvo sťažovateľa rozvedené a na čas po rozvode manželstva súd zveril maloletého D. B. a maloletú M. B. do výchovy a opatery matky a sťažovateľa zaviazal prispievať na ich výživu. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, avšak Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) vo veci rozhodol svojím uznesením z 21. októbra 1998 č. k. 18 Co

282/98-71 tak, že zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa výšky výživného a vrátil vec na ďalšie konanie.

Okresný súd II na základe uvedeného konal už len o určení výživného na maloletého D. B., keďže časť rozsudku č. k. 24 C 21/96-64 z 15. októbra 1997 pojednávajúca o rozvode manželstva nadobudla právoplatnosť, a navyše vo vzťahu k maloletej M. bolo otcovstvo sťažovateľa úspešne zapreté v inom konaní. Dňa 17. mája 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie v neprítomnosti sťažovateľa, na ktorom bývalá manželka sťažovateľa predniesla, že trvá na svojom návrhu a žiada, aby súd zaviazal sťažovateľa prispievať na výživu jeho syna sumou 4 600 Sk mesačne. Splnomocnený zástupca sťažovateľa prítomný na pojednávaní súhlasil s tým, aby súd určil výživné vo výške 4 600 Sk. Na to súd vyhlásil rozsudok č. k. 24 C 21/96-99 zo 17. mája 1999, kde určil výživné zo strany sťažovateľa na maloletého D. B. vo výške 4 600 Sk, ktoré je sťažovateľ povinný prispievať vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred do rúk matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Tento rozsudok bol doručovaný iba splnomocnenému zástupcovi sťažovateľa, ktorý vynesenie tohto rozsudku sťažovateľovi zatajil, a samotný sťažovateľ sa o ňom dozvedel až 10. apríla 2000, keď bol predvolaný na policajný orgán z dôvodu jeho trestného stíhania pre trestný čin zanedbania povinnej výživy.

1.2 Okresný súd II vydal ďalší rozsudok č. k. Nc 947/96-148 zo 16. novembra 1999, ktorým za účasti matky dieťaťa a právneho zástupcu sťažovateľa schválil rodičovskú dohodu. Ani o tomto rozsudku sťažovateľ nevedel, pretože mu údajne nebol doručený a ani doručovaný, pričom jeho právny zástupca aj v tomto konaní postupoval proti jeho vôli. Tento rozsudok so schválením rodičovskej dohody získal sťažovateľ až od súdneho exekútora 24. februára 2004.

1.3 Sťažovateľ podal 31. júla 2000 na okresnom súde I návrh na zníženie výživného na maloletého D. B. Podľa názoru sťažovateľa však okresný súd I toto konanie akoby zámerne zanedbával s cieľom spôsobiť mu exekvovanie jeho majetku a dosiahnuť pre neho uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody. Ako dôkaz uvádza, že na základe tohto návrhu podľa neho dodnes nebol tento návrh pridelený žiadnemu sudcovi a nebolo tomuto návrhu pridelené číslo konania. Podľa názoru sťažovateľa bolo porušené jeho právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na

prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď okresný súd I dosiaľ nevykonal ani jeden úkon vo veci návrhu na zníženie výživného podaného na tomto súde 31. júla 2000, ktoré bolo podľa zistenia ústavného súdu na okresnom súde I pôvodne vedené pod sp. zn. Nc 920/00 a v súčasnosti pod sp. zn. 21 P 33/01. Sťažovateľ uviedol, že pred uplatnením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov na ústavnom súde sa domáhal ochrany aj podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

1.4 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ vo vzťahu k prijatej časti sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Okresný súd (...) vo veci návrhu na zníženie výživného podaného na Okresnom súde Košice I dňa 31. 07. 2000 porušil právo sťažovateľa J. B., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu (...) v konaní vedenom (...) vo veci návrhu na zníženie výživného podaného dňa 31. 07. 2000 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. (...)

4. (...)

5. J. B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.000.000,- Sk (...), ktoré je Okresný súd Košice II povinný mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. J. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia vypočítanej v súlade s Vyhláškou MS SR č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktorá pozostáva z troch úkonov právnej služby podľa ust. § 16 ods. 1 písm. a), b), c) vyhlášky á 4.534,- Sk a zo 4 režijných poplatkov á 138,- Sk, čo vo svojom súhrne predstavuje sumu 14.154,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice I povinný mu vyplatiť na účet právneho zástupcu JUDr. J. M. do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd I, zastúpený jeho predsedom JUDr. A. M., listom zo 16. augusta 2006

sp. zn. Spr. 2355/04 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 11. septembra 2006.

2.1 Predseda okresného súdu I vo svojom prípise popísal chronológiu úkonov, ktoré súd vo veci vykonal a uviedol nasledovné relevantné skutočnosti:

„(...) ponechávam na úvahu ústavného súdu, či v danom prípade došlo k neodôvodneným prietahom v súdnom konaní, avšak som toho názoru, že konajúca sudkyňa vykonávala všetky úkony priebežne a v záujme čo najrýchlejšieho a najobjektívnejšieho rozhodnutia vo veci samej, pričom je potrebné prihliadnuť aj k tej skutočnosti, že v senáte konajúcej sudkyne je vysoký počet nerozhodnutých vecí.

Súčasne Vám oznamujem, že netrvám na ústnom pojednávaní v tejto veci. (...)“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„Vo veci sťažnosti J. B. zaslal Váš súd nám vyjadrenie Okresného súdu Košice I, kde predseda súdu zdôvodňuje prietahy vo veci zníženia výživného na mal. D. B. rôznymi účelovými okolnosťami. Zámerne sa vyhýba vyjadrenia k podaniu zo dňa 31. 07. 2000 o zníženie výživného, ktoré bolo osobne podané na Okresnom súde Košice I a do dnes tomuto podaniu nebola pridelená spisová značka. Po viacerých sťažnostiach toto podanie sa na súde našlo, avšak bez čísla a pri odpovediach na sťažnosti vo veci súd pričleňoval toto podanie k iným neskôr podaným návrhom (...). Záverom je treba konštatovať, že jednoznačne ide o neodôvodnené prietahy v konaní, nakoľko dôvody uvedené Okresným súdom Košice I sú nepostačujúce k ospravedlneniu vybavovania veci v rozsahu 6 rokov. Prekážky, ktoré podľa súdu bránili v konaní boli odstrániteľné v zákonom stanovenom termíne súdom, na čo tento má aj svoje zákonné donucovacie prostriedky, z ktorých ani jednu v tomto prípade nevyužil. (...)“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jej prerokovanie na ústnom

pojednávani – vzhľadom na charakter predmetu posúdenia, ktorý je určený povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 113/03).

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 21 P 33/01:

Dňa 31. júla 2000 podal s'ťažovateľ na Okresnom súde Košice I proti Ing. A. B. (ďalej len „matka“ alebo „odporkyňa“) návrh na začatie konania vo veci starostlivosti o maloletého D. B. o zníženie výživného. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. Nc 920/00.

Dňa 8. augusta 2000 sudkyňa okresného súdu I dala úpravou kancelárii pokyn, aby pripojila spis Okresného súdu Košice II sp. zn. 24 C 21/96.

Dňa 21. septembra 2000 sudkyňa okresného súdu I dala úpravou kancelárii pokyn, aby odstúpila spis v zmysle § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) okresnému súde II.

Dňa 27. októbra 2000 bol spis predložený okresnému súde II v zmysle § 105 ods. 2 O. s. p. a ďalej vedený pod sp. zn. P 3/00.

Dňa 13. novembra 2000 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené s tým, že sa zistí trvalá adresa matky a potom bude nariadený termín pojednávania alebo sa prenesie príslušnosť na okresný súd I.

Dňa 10. januára 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd II vyhlásil uznesenie č. k. P 3/00-84, že prenáša svoju príslušnosť na okresný súd I.

Dňa 20. februára 2001 bol spis sp. zn. P 3/00 doručený okresnému súde I a ďalej vedený pod sp. zn. 21 P 33/01.

Dňa 29. mája 2001 sudkyňa nariadila pojednávanie na 11. jún 2001.

Dňa 11. júna 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. júl 2001 s tým, že bude dožiadaný Okresný úrad práce K., aby oznámil či je otec vedený v zozname nezamestnaných a aká podpora sa mu vypláca; Okresný úrad K., aby zaslal

správu, či sťažovateľ poberá sociálne dávky a zamestnávateľ matky, aby doručil opisy mzdových listov.

Dňa 20. júna 2001 zamestnávateľ matky doručil súdu vyžiadané mzdové listy.

Dňa 22. júna 2001 Okresný úrad K. doručil súdu vyžiadané informácie.

Dňa 28. júna 2001 Okresný úrad práce K. doručil súdu odpoveď na súdne dožiadanie.

Dňa 13. júla 2001 odporkyňa doručila súdu ospravedlnenie svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní.

Dňa 23. júla 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. september 2001 s tým, že sťažovateľ bude povinný na pojednávaní predložiť potvrdenie o tom, z akých príjmov žije.

Dňa 5. septembra 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 3. október 2001 s tým, že bude vyžiadaný mzdový list matky za rok 2001.

Dňa 13. septembra 2001 zamestnávateľ odporkyne doručil súdu mzdový list za rok 2001.

Dňa 3. októbra 2001 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré vo veci zníženia výživného bolo odročené na neurčito s tým, že bude vo veci nariadené znalecké dokazovanie.

Dňa 22. mája 2002 súd vydal uznesenie č. k. 21 P 33/01-114, ktorým ustanovil znalca z odboru psychológie Dr. G. a účastníkom konania uložil povinnosť zložiť preddavok na znalecké dokazovanie v lehote 3 dní od právoplatnosti.

Dňa 22. mája 2002 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia o úpravu styku s dieťaťom.

Dňa 10. júna 2002 sťažovateľ doručil súdu podanie, v ktorom navrhol, aby súd rozšíril okruh otázok, ktoré má zodpovedať ustanovená znalkyňa a odvolanie proti výroku uznesenia súdu sp. zn. 21 P 33/01 z 22. mája 2002 o povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 28. júna 2002 súd vydal uznesenie č. k. 21 P 33/01-144, ktorým ustanovil znalca na posúdenie príjmov a výdavkov sťažovateľa a aby podal znalecký posudok do 60 dní od doručenia uznesenia.

Dňa 24. júla 2002 znalkyňa doručila súdu znalecký posudok č. 10/2002 a vyúčtovanie znaleckého.

Dňa 7. augusta 2002 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby znalecký posudok doručila účastníkom konania a nariadila termín pojednávania na 7. október 2005.

Dňa 15. augusta 2002 sťažovateľ doručil súdu odvolanie proti uzneseniu č. k. 21 P 33/01-144 z 28. júna 2002.

Dňa 24. septembra 2002 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby vyžiadala od Daňového úradu K. daňové priznania sťažovateľa za posledné 4 roky, od Okresného úradu K. potvrdenie o sociálnych dávkach poskytnutých sťažovateľovi a od Úradu práce K. potvrdenie odkedy je sťažovateľ evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a aká podpora mu bola poskytovaná.

Dňa 2. októbra 2002 Okresný úrad práce K. doručil súdu odpoveď na jeho dožiadanie.

Dňa 7. októbra 2002 Daňový úrad K. doručil súdu odpoveď na jeho dožiadanie.

Dňa 7. októbra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. október 2002.

Dňa 17. októbra 2002 sťažovateľ doručil súdu žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na 21. október 2002.

Dňa 21. októbra 2002 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. október 2002.

Dňa 21. októbra 2002 bolo pojednávanie odročené na 6. november 2002.

Dňa 6. novembra 2002 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že odporkyňa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. október 2002.

Dňa 6. novembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania.

Dňa 30. januára 2003 sudkyňa nariadila pojednávanie na 6. marec 2003.

Dňa 20. februára 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby opätovne doručila znalcovi uznesenie č. k. 21 P 33/01-144.

Dňa 6. marca 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd rozsudkom č. k. 21 P 33/01-181 rozhodol o úprave styku otca s dieťaťom a konanie vo veci zníženia výživného odročil na neurčito za účelom zaslania dokladov.

Dňa 12. marca 2003 znalec doručil súdu podanie, v ktorom oznámil súdu skutočnosti, pre ktoré by mohol byť zaujatý.

Dňa 24. apríla 2003 sťažovateľ doručil súdu odvolanie proti rozsudku súdu č. k. 21 P 33/01-181 zo 6. marca 2003.

Dňa 27. mája 2003 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby doručila odpis odvolania odporkyňi na vyjadrenie v lehote 15 dní.

Dňa 16. júna 2003 právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila súdu zánik svojej plnej moci.

Dňa 26. júna 2003 sťažovateľ doručil súdu podanie, ktorým oznámil chyby napadnutého rozsudku.

Dňa 2. septembra 2003 odporkyňa doručila súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 17. septembra 2003 súd vydal doplňujúci rozsudok č. k. 21 P 33/01-194.

Dňa 21. októbra 2003 súd vydal uznesenie č. k. 21 P 33/01-195, ktorým rozhodol o znaleckom pre znalca z odboru psychiatrie a uznesenie č. k. 21 P 33/01-196, ktorým zmenil uznesenie č. k. 21 P 33/01-144 z 28. júna 2002 tak, že vypracovaním znaleckého posudku poveruje iného znalca. Sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby predložila spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 23. októbra 2003 bol spis predložený krajskému súdu a ďalej vedený pod sp. zn. 16 CoP 534/03.

Dňa 14. novembra 2003 okresný súd I doručil krajskému súdu odvolanie odporkyne proti výroku o povinnosti zložiť preddavok na trovy dokazovania.

Dňa 17. februára 2004 bolo okresnému súdu doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 CoP 534/03 z 31. decembra 2003, ktorým bolo zrušené uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 21 P 33/01-114 z 22. mája 2002 v jeho výroku o povinnosti otca zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania; uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 CoP 612/03 z 31. decembra 2003, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 21 P 33/01-114 z 28. júna 2002 v jeho výroku o povinnosti otca zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania a uznesenie krajského súdu sp. zn. 16 CoP 613/03 z 31. decembra 2003, ktorým rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku č. k. 21 P 33/01-181 zo 6. marca 2003 tak, že vrátil vec súdu prvého stupňa ako predčasne predloženú na odvolacie konanie.

Dňa 18. februára 2004 sudkyňa okresného súdu I dala úpravou kancelárii pokyn, aby uznesenia krajského súdu boli doručené účastníkom konania.

Dňa 3. marca 2004 okresný súd I vydal rozsudok č. k. 21 P 33/01-212, ktorým doplnil rozsudok č. k. 21 P 33/01-181 zo 6. marca 2003 o výrok, ktorým konanie vo veci zníženia výživného vylúčil na samostatné konanie.

Dňa 24. marca 2004 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby predložila spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Dňa 26. marca 2004 bol spis doručený krajskému súdu a ďalej vedený pod sp. zn. 16 CoP 146/2004.

Dňa 6. mája 2004 okresný súd I doručil krajskému súdu žiadosť o zapožičanie spisu sp. zn. 21 P 33/01.

Dňa 10. júna 2004 okresný súd I doručil krajskému súdu urgovanú žiadosť o zapožičanie spisu sp. zn. 21 P 33/01.

Dňa 6. augusta 2004 sudkyňa krajského súdu nariadila vo veci pojednávanie na 24. august 2004.

Dňa 6. augusta 2004 krajský súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 3 dní oznámil vo veci sp. zn. 16 CoP 146/04, kto je jeho právny zástupca.

Dňa 24. augusta 2004 sa uskutočnilo na krajskom súde vo veci sp. zn. 16 CoP 146/04 pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 16 CoP 146/04-229, ktorým bol potvrdený napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacími rozsudkami zo 17. septembra 2003 a z 3. marca 2004 vo výroku o úprave styku otca s maloletým D. a bol zrušený napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacími rozsudkami vo výroku o trovách a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená na ďalšie konanie.

Dňa 23. septembra 2004 bol rozsudok krajského súdu č. k. 16 CoP 146/04-229 z 24. augusta 2004 doručený okresnému súdu I.

Dňa 27. septembra 2004 sudkyňa súdu dala úpravou kancelárii pokyn, aby doručila účastníkom konania rozsudok krajského súdu č. k. 16 CoP 146/04-229 z 24. augusta 2004.

Dňa 13. januára 2005 okresný súd I vydal uznesenie č. k. 21 P 33/01-242, ktorým bola miestna príslušnosť súdu prenesená na okresný súd II.

Dňa 15. marca 2005 bola vec odstúpená na ďalšie konanie.

Dňa 16. marca 2005 bol spis doručený okresnému súdu II a ďalej vedený pod sp. zn. 26 P 72/05.

Dňa 17. marca 2005 zákonná sudkyňa okresného súdu II vyslovila svoju zaujatosť, preto bol daný pokyn kancelárii, aby spis predložila podateľni na pridelenie náhodným výberom inej sudkyňi príslušného registra.

Dňa 20. júla 2005 okresný súd II doručil krajskému súdu podanie, v ktorom vyslovil svoj nesúhlas s prenesením príslušnosti z okresného súdu I a ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. 3 NcC 50/05.

Dňa 25. júla 2005 bola vec opatrením podpredsedu krajského súdu pridelená do senátu 7 CoP.

Dňa 22. augusta 2005 krajský súd doručil okresnému súdu II uznesenie č. k. 3 NcC 50/05-262 zo 17. augusta 2005, ktorým bolo rozhodnuté, že na konanie vo veci zníženia výživného je príslušný okresný súd I.

Dňa 22. augusta 2005 sudkyňa okresného súdu II dala úpravou kancelárii pokyn, aby uznesenie krajského súdu č. k. 3 NcC 50/05-262 zo 17. augusta 2005 doručila účastníkom konania.

Dňa 19. septembra 2005 sudkyňa okresného súdu II dala úpravou kancelárii pokyn, aby spis doručila okresnému súdu I.

Dňa 20. októbra 2005 sudkyňa okresného súdu I dala úpravou kancelárii pokyn, aby od účastníkov vyžiadala mzdové listy, daňové priznania, mzdové listy od obchodnej spoločnosti V. a listy vlastníctva ohľadom nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľa a zároveň nariadila pojednávanie na 21. november 2005.

Dňa 28. októbra 2005 obchodná spoločnosť V. doručila súdu vyžiadané materiály.

Dňa 9. novembra 2005 Správa katastra K., doručila súdu vyžiadané informácie.

Dňa 11. novembra 2005 Správa katastra K. doručila súdu vyžiadané informácie.

Dňa 18. novembra 2005 Daňový úrad K. doručil súdu vyžiadané písomnosti.

Dňa 21. novembra 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. december 2005 s tým, že spis bude zaslaný znalkyni za účelom vyhotovenia znaleckého posudku v zmysle uznesenia č. k. 21 P 33/01-196 z 21. októbra 2003.

Dňa 22. novembra 2005 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby spis predložila znalkyni.

Dňa 16. decembra 2005 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že telefonicky bolo oznámené právnenému zástupcovi sťažovateľa, že pojednávanie nariadené na 19. december 2005 sa odročuje na neurčito z dôvodu nevrátenia spisu od súdnej znalkyne.

Dňa 20. decembra 2005 odporkyňa doručila súdu doplnenie dôkazového materiálu.

Dňa 28. decembra 2005 okresný súd II doručil okresnému súdu I znalecký posudok č. 86/2005 na zistenie príjmov a výdavkov sťažovateľa.

Dňa 9. januára 2006 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že sťažovateľ si osobne prevzal znalecký posudok č. 86/2005.

Dňa 16. januára 2006 súd vyzval znalkyňu na doručenie ešte jedného vyhotovenia znaleckého posudku č. 86/2005.

Dňa 1. februára 2006 znalkyňa doručila súdu vyžiadané vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 8. februára 2006 sťažovateľ doručil súdu návrh na doplnenie dokazovania.

Dňa 22. februára 2006 súd vydal uznesenie č. k. 21 P 33/01-332, ktorým priznal znalecké.

Dňa 1. marca 2006, 15. marca 2006 a 20. marca 2006 bol vyhotovený úradný záznam o tom, že sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca nahliadli do spisu.

Dňa 20. júna 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 5. september 2006.

Dňa 5. septembra 2006 bolo pojednávanie odročené.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu I v konaní o zníženie výživného na maloleté dieťa vedenom pod sp. zn. 21 P 33/01, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ, dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu I vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľa.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu I a konštatuje, že okresný súd I bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný v období od 3. októbra 2001 do 22. mája 2002 (sedem mesiacov), od 27. septembra 2004 do 13. januára 2005 (štyri mesiace) a od 1. februára 2006 do 20. júna 2006 (viac ako štyri mesiace). Okrem toho na ťarchu okresného súdu I treba pripočítať aj neefektívny postup v napadnutom konaní v období od 13. januára 2005 do 20. októbra 2005 (deväť mesiacov), keď súd neúspešne preniesol miestnu príslušnosť na iný okresný súd. Okresný súd I teda počas najmenej dvoch rokov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu okresného súdu I, podľa ktorého *„je potrebné prihliadnuť aj k tej skutočnosti, že v senáte konajúcej sudkyne je vysoký počet nerozhodnutých vecí“*, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali

zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu I podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 000 Sk, ktoré odôvodnil dlhotrvajúcou právnou neistotou.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na to, že okresný súd už vo veci rozhodol, a na význam sporu pre sťažovateľa, teda aj na povahu veci, považuje za primerané vo výške 50 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti 6. augusta 2004 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 11. septembra 2006). Za dva úkony vykonané v roku 2004 patrí odmena v sume dvakrát po 4 534 Sk a dvakrát režijný paušál po 138 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Za jeden úkon vykonaný v roku 2006 patrí odmena v sume 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Celkové trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto sumu 11 995 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2006